

ügy kitergetése áltana Magyarországnak, pedig éppen a Zdravec- Windischgraetz-összeesküvés miatt bélyegezte a Nyugat Magyarországot Balkánnak. Akkor is az emigránsokat és azokat vádolták, akik tiltakoztak, hogy a magyar népet azonosítsák az úri rendszerrel.³

Tisztelettel

Károlyi Mihály

Utóirat:

Ezt a levelet vagy teljes egészében, vagy sehogy sem lehet publikálni.

PIL 704. f. 131. ó. e. (fogalmazvány)

¹ Eredetileg „finom ízlés”, a finom jelzót Károlyi a fogalmazványból törölte.

² Károlyi megjegyzése: „Bethlen a fő, akinek védnöksége alatt...”

³ Eredetileg „az összeesküvőkkel”. Károlyi áthúzta a következő, befejező mondatot: „A frankhamisítás botránya után a kormány egyetlen tagja sem mondott le, és minden maradt a régiben. Ennek többször nem szabad előfordulnia.”

284. KÁROLYI MIHÁLY J. OLHINÁHOZ

(Budapest, 1947. január 27.)

Darling Bee,

I wonder what is happening to you since we said good by to each other on that chilly morning in front of the Hotel Napoleon. J'amaís le coeur très gros when I last saw your eyes filled with tears. Real good friends bring you happiness but also sorrow. Probably just because you mean so much to me I cannot express it well.

What a pity you could not come with us to Orly from where we did not start still 2 in the afternoon. Also we lost our communication and were stuck for three days in Munich. The longer I am in this country, the more I feel that I cannot fit in it any more. For doing good work in politics you must have plenty of joie de vivre and this I hav'nt got any more. I am not well - my blood pressure suddenly jumped up to nearly 200. After a very strict diet it dropped between 160 and 170, mais à quel prix. The heaviest part of my diet is that I may not consume more liquid in 24 h. than one, maximum 1½ litre, including tee, coffee and everything. The trouble with me now is not so much the prostata than the kidneys; because it is badly functioning, I have a frightfully dry tongue, which is disagreeable and is a permanent reminder that I am not well. This dryness is so strong that I cannot enjoy smoking and may not sooth it with refreshing drinks. Catherine was on the whole rather well. She had a bronchitis without harming her too much. She is frightfully busy, looking after delonguent children for whom she is building up a home - she is promoting an Anglo-Hungarian society - wrote a few successful articles. On top of this [she] has furnished our villa which is high up in Buda with furniture she inherited from her mother. I went with Juty to pay a visit to Erzsébet¹ in Bayrisch Zell. Although helped by the Americans it was a rather tedious journey and bitter cold. Erzsébet has changed so terribly that I could not recognize her. In the year and a half, which she spent with her daughter Dolly Schönborn she lost no less than 35 kilos. The whole family - Sybil, Georgie and quite a lot of grandchildren are on the brim of starvation. It is not so much the question of money as the lack of food which one cannot even get on the black market. Through undernourishment Erzsébet has chronic nose bleedings. If she pulls through this winter it will be a miracle.

Georgie who helped you to get to America, is still not ent-nazified, and in order that this process should be accelerated he asks you to send him a letter in which you state that it was really he who helped you in getting your visa, thus accepting heavy risks. (His address is Bayrisch Zell - Schloss Schönborn bei Rosenheim, Bavaria.)

Apart from politicians we don't see a lot of people, and it is only Juty who has a little society life - this also very little. We are on good terms only with Daisy & her son István and his young wife who is called Gogo! They have a baby of which I am the godfather. I've asking me to function at the christening, they showed that their sympathies were for us. We spent a few days with Ilona in Dénesfa; she goes on smoking a 100 cigarettes a day. I like her, but I must say, she does fatigue me sometimes. The tutor of her boys - Khayatt - has taken over my financial affairs. Taken strictly I have claim to an enormous dédamagement, but as I don't want to be a Shylock I can't very well ask more than 5 or 10% of it. My house in the Egyetem utca I of course offered for a cultural foundation, and will retain only 4 rooms, - for this villa of ours from where I am writing to you is not easy to reach - for instance now we are practically...¹ up in it and we have all the difficulties when to feed ourselves - caterman is in Pest at the Gellért [sic] - so if you write send your letters, till further notice, to the Gellért Hotel, like before. We just received a letter from Eva, who is expecting a third child in August.

Joan is still staying at Church Row. Irenke arrived back yesterday. She did not manage to get married to a lord, after all. Ginévre(?) came to Vienna in search of Juty and her watch which I stole, but got neither!

A few days ago a great contra-revolutionary conspiracy was discovered. Probably 50% of the Smallholders' Party was involved in it. These romantic idiots were speculating that as soon as the Russians would withdraw they could step in their land and property and as true patriots would have robbed the country. On the whole, economically things go much better and that is just why these blackguards want to make their putsch in order to prevent the consolidation of the new republic.

Yet another person we see a lot is Erzsi Szapáry. Our trunks from Schenker have still not arrived! Of this Juty is quite pleased!

Needless to say that I am dictating this letter to my lazy daughter. She is to discourage me from continuing, telling me that you won't even read it.

God bless you

Michael

Love

Judith

OSZK Kézirattár. Károlyi-hagyaték (eredeti)

*

Drága Bee,

Úgy szeretném tudni, mi van magával mióta istenhozzádót mondtunk egymásnak azon a hűvös reggelen a Hotel Napóleon előtt. Oly nehéz lett a szívem, mikor utoljára láttam könnyekkel megtelt szemeit. Igazi jó barátok nemcsak örömet, bánatot is hoznak egymásnak. Bizonyára éppen azért nem tudom ezt jól kifejezni, mert olyan sokat jelent maga nekem.

Milyen kár, hogy nem tudott velünk jönni az Orlyra, ahonnan mi még nem indulhunk el, csak délután kettőkor. Münchenben elvesztettük a kapcsolatot, és három napra ott ragadtunk. Minél tovább vagyok itthon, annál jobban érzem, hogy nem tudok már

többé itt beilleszkeszteni. Jó munkát csak az végezhet a politikában, akiben sok az életöröm, és abból nekem már semmi sem maradt. Nem vagyok jól - vérnyomásom hirtelen majdnem 200-ra ugrott. Egy nagyon szigorú diéta után 160 és 170 közé esett, de milyen áron. Nem fogyaszthatok több folyadékot 24 óra alatt, mint egy, maximum másfél litert, amiben tea, kávé minden benne van. Bajom most nem annyira a prosztatával, mint a vesémmel van: miután rosszul funkcionál, borzasztó száraz a nyelvem, ami kellemetlen és szüntelenül emlékeztet arra, hogy nem vagyok jól. Ez a szárazság olyan mérvű, hogy nem tudom élvezni a dohányzást, és frissítő italokkal sem csillapíthatom. Katinka egész jól volt. Átesett egy bronchitisen anélkül, hogy túl sokat ártott volna neki. Ő nagyon elfoglalt, elhagyott gyermekekről gondoskodik, akiknek otthont épít - az Angol-Magyar Társaság körül bábáskodik - és írt néhány sikeres cikket. Ezenfelül még berendezte villánkat egy budai magaslaton azokkal a bútorokkal, amelyeket anyjától örökölt. Én Jutyval felkerestem Erszébet¹ Bayrisch Zellben. Bár az amerikaiak segítettek, elég fárasztó utazás volt, és kemény hideg. Erszébet szörnyen megváltozott, annyira, hogy meg sem ismertem. A másfél év alatt, amit lányával, Dolly Schönbornnal töltött, nem kevesebb mint 35 kilót fogyott. Az egész család - Sybil, Georgie és egy sereg unoka az éhezés határán vannak. Nem is annyira pénzkérdés ez, mint élelemhiány, még a feketepiacon sem lehet kapni. Az alultápláltságtól Erszébet krónikus orrvérzéstől szenved. Csoda lesz, ha átvészeli ezt a telet.

Georgie, aki segített magának kijutni Amerikába, még nem lett náciatlanítva² és e procedura meggyorsítása érdekében arra kéri magát, küldjön egy levelet, amelyben igazolja, hogy valóban ő volt az, aki segített magának vízumot szerezni, komoly kockázatot vállalva ezzel.³ (Címe Bayrisch Zell - Schloss Schönborn bei Rosenheim, Bajorország.)

Politikusokon kívül kevés emberrel találkozunk, csak Juti él némi társasági életet - ő is nagyon keveset. Csak Daisyvel és az ő István fiával vagyunk jóban, és az ő feleségével, akit Gogónak hívnak! Van egy bébijük, akinek én vagyok a keresztapja. Arra kértek, hogy a keresztelésen is közreműködjek, kimutatva, hogy rokonszenveznek velünk. Néhány napot töltöttünk Ilonánál Dénesfán; továbbra is elszívja napi 100 cigarettáját. Szeretem őt, de meg kell mondjam, fárasztó olykor. Fiai tutora - Khayat - vette kezébe pénzügyeimet. Jog szerint óriási kárpótlásra tarthatok igényt, de ha nem akarok egy Shylock lenni, nemigen kérhetek többet, mint 5 vagy 10%-át. Egyetem utcai házamat természetesen felajánlottam egy kulturális alapítványra, és csak 4 szobát fogok megtartani - ezt a villát ugyanis, ahol most írok magának, nem könnyű megközelíteni - most például gyakorlatilag...⁴ benne és csupa nehézséggel küzdünk ha táplálkozni akarunk - élelmiszereink Pesten van a Gellértben [sic!] - ezért ha ír, küldje leveleit a Gellért Szállóba, mint eddig, amíg másról nem értesítjük. Épp most jött egy levél Évától, aki egy harmadik gyereket vár augusztusra.

Joan még mindig a Church Row-n lakik. Irénke tegnap érkezett vissza. Végül hát nem tudott férjhez menni egy lordhoz. Ginévre (?) Bécsbe jött, Jutyt keresve és az óráját, amit én elloptam, de egyiket sem kapta meg!⁵

Néhány napja egy nagy ellenforradalmi összeesküvést lepleztek le. A Kisgazdapártnak valószínűleg 50% érintve van benne. Ezek a romantikus hülyék arra spekuláltak, hogy amint az oroszok kivonulnak, visszaülnek birtokukba és vagyonukba, és kirabolnák az országot, mint igazi hazafiakhoz illik. Általánosságban a gazdasági ügyek sokkal jobban mennek, és ezek a gazemberek éppen azért akarták puccsukkal megelőzni az új köztársaság konszolidációját.

Még valaki, akivel gyakran jövünk össze, Szapáry Erzsi. Böröndjeink Schenkertől még nem érkeztek meg! Juty jót mulat ezen!

Felesleges mondanom, hogy ezt a levelet lusta leányomnak diktálom. El akarja venni kedvemet a folytatástól, mondván, hogy maga el se fogja olvasni.

Isten áldja

Szeretettel

Mihály
Judith

¹ Károlyi megrázkódtatását mutatja, hogy nővére nevét mindannyiszor hibásan, a betűk felcserélt sorrendjében írta le.

² A korabeli kifejezés; nálunk úgy mondták: igazolva. (G. köztisztviselő volt.)

³ Olhina Franciaországban élő orosz emigráns volt, aki az őt jól ismerő Georg Pappenheim segítségével jutott ki a németek megszállta Franciaországból az USA-ba, ahonnan a háború után tért vissza. A kért bizonyítványt elküldte (I. e kötet 345. sz. levelét), és ezzel hozzájárult Georg Pappenheim igazolásához, aki azután az NSZK magas állású diplomatája lett.

⁴ Egy szó olvashatatlan.

⁵ Joan feltehetőleg Károlyi Ádám menyasszonya. A bekezdés többi része tréfás célzásokat tartalmaz előttünk ismeretlen eseményekre, így nem értelmezhető.

285. ERNST OTTÓ KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Saint-Germain, 1947. február 17.)

Elnök Úr!

Csatoltan megküldöm a hosszú kutatói munkásságom alatt kezeim közé került legcinkusabb diplomáciai dokumentumot.¹ S ez a véres kezű tömeggyilkos még mindig békében és szabadságban éli „tiszteletre méltó öregségét”, míg ezek és százezrek pusztultak el miatta, sok ezren, mint jó magam kutyaként éljük le életünket; Magyarország miatta és gangstertársai miatt jutott romlásba, és Horthy Miklós sajtófogadásokon mutat rá, „hazánk szegényére”: arra, hogy milyen szerény lakásban kénytelen élni. Lehetséges, de ő él, míg Somogyi-Bacsó² és még annyi százezer...

Boldog lennék, ha Elnök Úr megtisztelne válaszával.

Hűséges híve

Történeti Hivatal K 747 (egykorú másolat)

¹ Ernst angol nyelven mellékeli Horthy 1939. március 13-i levelét, feltehetőleg Hitlerhez. Horthy állítólagos levelének szövege a rendőrségen készített fordításban: „Excellenciás Uram! Őszinte köszönetem. Alig tudom elmondani, hogy milyen boldog vagyok, mert ez a Forrásvidék - nem szeretek nagy szavakat használni - létfontosságú Magyarország élete szempontjából. Annak ellenére is, hogy újoncaink csak 5 hete szolgálnak, ebbe az ügybe buzgó lelkesedéssel megyünk. Az intézkedések már megtörténtek. Szerdán, e hó 16-án egy határincidens fog bekövetkezni, melyet szombaton hatalmas csapás fog követni. Soha nem felejttem el a barátságunk ezt a bizonyítékát, és Excellenciád mindenkor törhetetlen hálámra számíthat. Lékötelezett barátja Horthy.”

² Utalás arra, hogy korabeli források szerint Somogyi Bélát Horthy személyes utasítására ölték meg. Somogyi a szociáldemokrata tanítók mozgalmanak egyik alapítója volt, a forradalom alatt a Magyarországi Tanítók Szakszervezetének elnöke és közoktatásügyi államtitkár. A Tanácsköztársaságot azonban élesen bírálta, éppen ezért lett a forradalom bukása után a *Népszava* szerkesztője. A fehérterrort bíráló cikkei miatt az Ostenburg-küldönimány 1920. február 17-én az őt hazakísérő fiatal munkatársával, Bacsó Bélával együtt meggyilkolta.

286. KÁROLYI MIHÁLY GYÖNGYÖSI JÁNOSHOZ

(Budapest, 1947. február 25.)

Igen Tisztelt Miniszter Úr!

Tekintettel arra, hogy különleges missziót nem kaptam és így külpolitikailag nem tudok az ország hasznára lenni, nem akarván tovább viselni a címet, mely munkát nem ad,